

DE EURO IS GEEN WEEFFOUT MAAR EEN CONSTRUCTIEFOUT

Echte bekendheid verwierf Arend Jan Boekestijn twee jaar geleden als de politicus die een flapuit bleek. Maar de historicus is ook al 25 jaar een vaste opiniemaker in Nederland. Over de euro had hij al vroeg zijn twijfels.

Van alle Tweede Kamerleden die voortijdig opstapten verschijnen maar weinigen zo vaak in de media als Arend Jan Boekestijn.

De historicus koos schrijven als therapie na een aantal onhandige politieke uitglijers. Via columns, commentaren en essays liet de historicus regelmatig van zich horen. Bijvoorbeeld via zijn wekelijkse buitenlandcolumn in weekblad Elsevier. Vorig jaar liet Boekestijn een deel van zijn opiniebijdragen bundelen in een boek.

Dat gaf hem meteen de gelegenheid om, met een verwijzing naar een uitspraak van Otto von Bismarck, de stap van politicus naar publicist in te kaderen: "Het mooiste is natuurlijk om zelf de macht uit te oefenen, maar als dat niet mogelijk is kan men er altijd nog over schrijven."

Een kwart van de gebundelde bijdragen heeft Boekestijn samen gebracht onder het kopje "eurocrisis". Het bevat ook stukken uit de vroege jaren ne-

gentig, wat meteen aangeeft hoe Boekestijn tegen de muntunie heeft aangekeken: een 'believer' was hij nooit.

Wat maakte u vanaf het begin zo sceptisch?

Als de geschiedenis ons iets leert dan is het dat een gemeenschappelijke munt zonder politieke unie gedoemd is om uiteen te vallen. De muntunie tussen Pruisen en Oostenrijk van 1857 hield nog geen tien jaar stand. Ook de Latijnse monetaire unie van 1865 overleefde uiteindelijk niet. De Duitse mark van 1871 redde het omdat er wel sprake was van een politieke unie.

Zo makkelijk is het? Gewoon een kwestie van je geschiedenis kennen?

Laten we voorop stellen dat ik niet de enige ben die kritisch stond tegenover een gemeenschappelijk munt voor zo verschillende landen. Minister van Financiën Witteveen beweerde al in 1965 dat een gezamenlijke

"ALS DE GESCHIEDENIS ONS IETS LEERT DAN IS HET DAT EEN GEMEENSCHAPPELIJKE MUNT ZONDER POLITIEKE UNIE GEDOEMD IS OM UITEEN TE VALLEN."

munt het sluitstuk moet zijn van een politieke integratie en niet andersom. Net als voormalig directeur bij de Nederlandse Bank, André Szász. Maar Europa is een compromis in gerold tijdens onderhandelingen over het verdrag van Maastricht in 1991. Veel mensen die de zaak volgden in die jaren hebben dat gezien. Vooral buiten Nederland want hier was het alom Hosanna.

Waarom is die politieke unie er niet gekomen in Maastricht twintig jaar geleden?

Frankrijk en Duitsland kwamen op een onzalig compromis uit. Frankrijk wilde meer monetaire zeggenschap in Europa, Duitsland verlangde vooral prijsstabiliteit. Dat werd uiteindelijk een gemeenschappelijke munt zonder politieke unie met een onafhankelijke centrale bank die wat betreft beleid erg leek op de Duitse Bundesbank. Afspraken om economieën van de verschillende lidstaten naar elkaar te laten groeien bleven uit en werden ook niet opgesteld in